

Uchwała Nr 838.58.2022
Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie
z dnia 26 kwietnia 2022 r.

w sprawie wszczęcia postępowania nadzorczego wobec części uchwały Rady Gminy Komarów-Osada

Na podstawie art. 61 § 1 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.), art. 91 ust. 1 w związku z art. 86 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) oraz art. 11 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2137 z późn. zm.) – Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie

uchwala, co następuje:

wszczyna się postępowanie nadzorcze w celu stwierdzenia nieważności uchwały Nr XXXV/322/2022 Rady Gminy Komarów-Osada z dnia 6 kwietnia 2022 r. w sprawie określenia zasad udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska realizowanych na terenie Gminy Komarów-Osada polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków w części dotyczącej § 9 ust. 5 oraz § 10 ust. 3 i ust. 4 załącznika do uchwały z powodu naruszenia art. 403 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2021 r., poz. 1973 z późn. zm.).

UZASADNIENIE

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie po zbadaniu doręczonej w dniu 11 kwietnia 2022 r. uchwały Rady Gminy Komarów-Osada, o której mowa w sentencji stwierdziło, że zawiera ona w części postanowienia naruszające prawo w sposób istotny.

Mocą tej uchwały Rada Gminy Komarów-Osada określiła zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej na dofinansowanie kosztów inwestycji służących ochronie środowiska realizowanych na terenie Gminy Komarów-Osada polegających na budowie przydomowych oczyszczalni ścieków. Zasady udzielania i rozliczania dotacji celowej, o których mowa powyżej, zostały zawarte w załączniku do uchwały.

W § 9 ust. 5 załącznika do badanej uchwały Rada zawarła postanowienie, iż „Wnioskodawca zobowiązuje się do sprawdzenia prawidłowości wszystkich danych z faktur lub innych równorzędnych dowodów księgowych wystawionych przez wykonawcę, jak też ponosi odpowiedzialność za nieprawidłowość danych w nich zawartych”. W ocenie Kolegium regulacja ta wykracza poza zakres przyznanej radzie gminy delegacji określonej w art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którą rada gminy w drodze uchwały określa zasady udzielania dotacji celowej obejmujące w szczególności kryteria wyboru inwestycji do finansowania

lub dofinansowania oraz tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania. Zakres przywołanej delegacji nie daje podstaw prawnych do rozszerzania kompetencji organu stanowiącego do regulowania w uchwale innych kwestii niż wynikające bezpośrednio z powyższego przepisu, w tym nakładanie dodatkowych obowiązków i odpowiedzialności na wnioskodawcę. W ocenie Kolegium RIO byłoby to możliwe tylko wówczas, gdyby upoważnienie do stanowienia takich przepisów wynikało wprost z ustawy Prawo ochrony środowiska.

W § 10 ust. 2 załącznika do badanej uchwały Rada zobowiązała wnioskodawcę do przedłożenia wraz z wnioskiem o rozliczenie dotacji dokumentów potwierdzających opłacenie faktur lub rachunków związanych z realizacją inwestycji. Natomiast w ust. 3 wskazano, iż w przypadku nie dostarczenia powyższych dokumentów Wójt Gminy Komarów-Osada może uznać dotację za nierozliczoną. Takie zapisy stwarzają sytuację, w której to organ wykonawczy będzie mógł dowolnie decydować o uznaniu udzielonej dotacji za nierozliczoną. Mogą one prowadzić do absurdalnej sytuacji, w której – przykładowo – wójt miałby prawo uznać dotację za rozliczoną, mimo niedołączenia do wniosku o rozliczenie dokumentów potwierdzających opłacenie faktur lub rachunków związanych z inwestycją, a więc tych wskazanych w § 10 ust. 2. Tym postanowieniem Rada naruszyła art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska, w myśl którego zasady udzielania dotacji celowej obejmujące w szczególności tryb postępowania w sprawie udzielania dotacji i sposób jej rozliczania określa rada gminy. W świetle wskazanego wyżej przepisu prawa rada gminy nie została upoważniona do przekazania organowi wykonawczemu przypisanych jej ustawowo kompetencji.

W § 10 ust. 4 załącznika do uchwały Rada postanowiła, iż brak rozliczenia dotacji w wyznaczonym terminie może skutkować koniecznością zwrotu całości dotacji (termin rozliczenia dotacji został określony w ust. 1). W ocenie Kolegium również tym postanowieniem Rada przekroczyła kompetencje wynikające z art. 403 ust. 5 ustawy Prawo ochrony środowiska. Reguły postępowania określone w tym przepisie nie upoważniają organ stanowiący do regulowania kwestii związanych ze zwrotem dotacji celowej. Zasady i tryb zwrotu dotacji niewykorzystanych, wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości zostały określone przez ustawodawcę w art. 251 i art. 252 ustawy o finansach publicznych i nie mogą być one modyfikowane, rozszerzane, ani też regulowane w sposób odmienny. Należy w tym miejscu podkreślić, iż Rada w § 10 ust. 5 regulaminu wskazała, iż zwrot dotacji następuje na zasadach określonych w przepisach ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Ponadto Kolegium RIO zwraca uwagę na wskazanie w § 10 ust. 1 regulaminu błędnego numeru załącznika określającego druk do rozliczenia dotacji. W treści regulaminu wskazano, iż jest to załącznik nr 3, podczas gdy druk rozliczenia dotacji stanowi załącznik nr 4 do regulaminu.

Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie informuje, że w toku postępowania nadzorczego Rada Gminy Komarów-Osada może, w terminie do 9 maja 2022 r., złożyć stosowne wyjaśnienia mające istotne znaczenie dla sprawy, może też – uznając przytoczone wyżej racje prawne – dostosować kwestionowaną uchwałę do obowiązującego prawa.

10 maja 2022 r. o godz. 9:50 odbędzie się posiedzenie Kolegium RIO, na którym będzie rozpatrywana sprawa stwierdzenia nieważności części uchwały Rady Gminy Komarów-Osada, o której mowa w sentencji. Na podstawie art. 15 zzx oraz art. 15 zzzi ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, posiedzenie to odbędzie się z wykorzystaniem środków porozumiewania się na odległość przy użyciu środków komunikacji elektronicznej (tryb zdalny).

Informujemy, że upoważniony przedstawiciel Gminy może wziąć udział w tym posiedzeniu, po uprzednim zgłoszeniu takiej gotowości. Kwestie techniczne związane z ewentualnym udostępnieniem możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu Kolegium należy uzgodnić telefonicznie z pracownikiem Izby – p. Andrzejem Kowalskim (nr telefonu 665 602 468). Przebieg posiedzenia będzie utrwalany za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Wykonanie uchwały powierza się prezesowi Regionalnej Izby Obrachunkowej w Lublinie.

Otrzymują:

1. Rada Gminy Komarów-Osada,
2. Wójt Gminy Komarów-Osada.